

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki Sağlık Bakanlığına bağlı ve özel hastanelerde, turizm tesislerinde ve TBMM yerleşkesindeki binalarda lejyoner hastalığının önlenmesi için hangi önlemlerin alındığına ilişkin sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı ve 99 uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 24/6/2014

Prof. Dr. Hülya GÜVEN
CHP İzmir Milletvekili

Lejyoner hastalığı, Lejyonella bakterisi (Legionella pneumophilla) tarafından oluşturulan ve ölüme yol açabilen ciddi bir akciğer enfeksiyon türüdür. Lejyonella bakterisi nemli ve sulu ortamda yaşar ve çoğalır. En yaygın bulaşma yolu binalardaki sıhhi tesisat ile klima tesisatıdır. Özellikle oteller, hastaneler iş merkezleri ve fabrikalarda su ve soğutma sistemlerinde lejyonella bakterisi ile akciğer enfeksiyonu oluşabildiği görülmektedir.

Lejyonella bakterisi doğada ve su kaynaklarında bulunmaktadır. Önemli olan binaya ulaşan su içinde, binada bakterinin üreyip çoğalabilmesi için uygun ortamın yaratılmamasıdır.

Kireçlenmiş duş başlıkları ve su muslukları, su tesisatındaki korozyon, kullanılmayan muslukların arkasındaki suda oluşan biofilm tabakaları, hastanelerde kullanılan solunum ekipmanları bakterinin üreyip çoğalabilmesi için uygun ortamlar olabilmektedir.

Lejyonella bakterisi ile hastalığın oluşmasında önemli bir risk faktörü de temas süresidir. Duş yaparken temas süresi dakikalarla sınırlı iken bir terapi havuzunda veya jakuzide daha uzun süre maruz kalınabilmektedir. Kapalı devre klima sisteminden kaynaklanarak kirlenmiş bir binada ise her gün 8-10 saat temas süresi söz konusu olabilmektedir. Hastanelerde veya evlerde bazı özel durumlarda da sürekli temas mümkündür.

Hastalığın oluşmasında bakterinin çoğalma, yayılma ve geçiş evreleri mekanik tesisatta meydana gelmektedir. Buna göre hastalıkla mücadelenin esas alanı bina tesisatı olmaktadır. Bu alanda hastalıkların iyi mühendislik tasarımı, doğru uygulama, iyi bakım ve işletme ile önlenileceği belirtilmektedir.

Kapalı devre klima sistemleri, buharlaşmalı kondenserler, duşlar, terapi havuzları, jakuziler, özellikle sulu tip nemlendiriciler, süs havuz ve çeşmeleri, fiskiyeler, özellikle yaz aylarında kullanma suyu ve spreiler, özellikle sıcak iklim bölgelerinde yangın söndürme sistemleri, bina dışında bulunan su depoları güneş ışığı ile ısındıkları için lejyonella bakterisinin üremesinde potansiyel ortam oluşturmaktadırlar.

Lejyonellaya karşı ısıtma ve yıkama (termik dezenfeksiyon), klorlama, ozonlama, yoğun ultraviyole ışığı ile muamele etmek ve anot oksidasyonu gibi çeşitli dezenfeksiyon yöntemleri olduğu belirtilmektedir.

Nemlendirici kullanılan klima tesisatında, hava kanallarında yoğunlaşma olabileceği, iyi ısı yalıtımı yapılması, hava kanallarının temizlenebilecek şekilde yapılması, hava kanallarının belirli aralıklarla temizlenmesi, klima santrallerinin filtrelerinin kaliteli olması ve düzenli bakımlarının yapılması, filtrelerinin zamanında değiştirilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Yukarıda sayılan bütün sistemlerde iyi bakım, sürekli temizlik, parça değişimi ve gözetimin esas olduğu ve ancak bu şekilde Lejyonella bakterisinin çoğalmasının önüne geçilebileceği belirtilmektedir.

Lejyonella Enfeksiyonları Avrupa Çalışma Grubu (EWGLI), havayolu şirketleri, seyahat acenteleri, ülkemizin turizm için önerilebilecek önemli ülkelerden birisi olması nedeniyle, turizm tesislerinde Lejyonella bakterisine karşı alınan önlemleri izlemekte, önlem almakta yavaş kalan ya da duyarsız olan ülkeleri ise turizm listesinden çıkarabilmektedirler. Bu açıdan önemli turizm geliri olan ülkemiz için denetimsizlik önemli bir risk olmaktadır.

Bu kapsamda 1/5/2001 tarihinde Bakanlığımızca 30.05.1996 tarih ve 6076 Sayılı Daimi Genelgeye dayandırılan 2001/34 sayılı Genelge'de "Seyahat İlişkili Lejyoner Hastalığı Kontrol Programı" yer almışsa da konu ile ilgili hükümetinizce günümüze kadar yapılan çalışmalar bilinmemektedir.

Bu bağlamda;

1. Sağlık Bakanlığına bağlı ya da özel hastanelerde lejyonella bakterisinin çoğalması ve yayılmasını önlemek için alınan önlemler nelerdir? Hastanelerde 2002-2013 yılları arasında ve yıl bazında kaç lejyonella bakterisi kaynaklı akciğer enfeksiyonu vakası rapor edilmiştir? Denetimlerde lejyonella bakterisi kaynaklı akciğer enfeksiyonu vakası nedeniyle sağlıksız olarak rapor edilen kaç hastane bulunmaktadır? Sağlıksız olarak rapor edilen hastaneler hakkında hangi işlemler uygulanmıştır?

2. Turizm tesislerinde lejyonella bakterisinin çoğalması ve yayılmasını önlemek için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir? Turizm tesislerinde 2002-2013 yılları arasında ve yıl bazında kaç lejyonella bakterisi kaynaklı akciğer enfeksiyonu vakası rapor edilmiştir? Denetimlerde lejyonella bakterisi kaynaklı akciğer enfeksiyonu vakası nedeniyle sağlıksız olarak rapor edilen kaç turizm tesisi bulunmaktadır? Sağlıksız olarak rapor edilen turizm tesisleri hakkında hangi işlemler uygulanmıştır?

3. 2002 yılından bu yana Bakanlığımızca 30.05.1996 tarih ve 6076 Sayılı Daimi Genelgeyi destekleyen hangi genelgeler yayınlanmıştır? Seyahat İlişkili Lejyoner Hastalığı Kontrol Programı kapsamında turizm tesislerinde 2014 yılında alınan önlemler nelerdir? Bu önlemler denetlenmekte midir? Nasıl denetlenmektedir?

4. TBMM yerleşkesindeki binalarda lejyonella bakterisinin çoğalması ve yayılmasını önlemek için alınan önlemler nelerdir? TBMM yerleşkesindeki binalarda lejyonella bakterisi kaynaklı akciğer enfeksiyonu vakası rapor edilmiş midir? TBMM yerleşkesindeki binalarda lejyonellaya karşı hangi dezenfeksiyon yöntemi uygulanmaktadır? TBMM yerleşkesindeki binaların su tesisatı, klima santrali ve tesisatı ile hava kanallarının bakım, temizlik, parça değişimi ve gözetimi denetlenmekte midir?

5. Hastaneler, turizm tesisleri ve TBMM yerleşkesinde lejyoner hastalığının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile koordineli olarak denetim ve kontrolü için temasta bulunulmakta mıdır?